

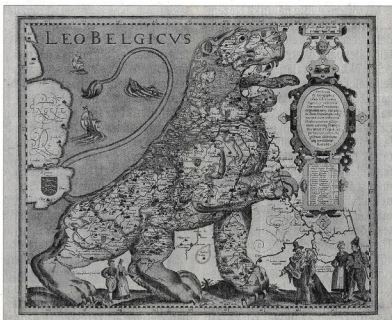
Könyvaukción összefoglaló, 2019

Petőfi az abszolút rekorder

Bevezetésként szinte megismételhetnénk a 2018-as évtértelező kezdősorát: a pesszimista előrejelzések ismét nem váltak be, és az árverések számnak üdipi csökkenése ellenére máris a bruttó forgalom, de a többi mutató is emelkedett.

A vezető árverezőházak sorrendjében jelentős változások történtek. A Központi Antikvárium első helye bebetonozódni látszik, de a 2018-ban második László Antikvárium – igaz, hogy kis különbséggel – már nem fért be a vezető hatosba, a tavaly harmadik Studio pedig csak hatodik lett. Feljött viszont a második helyre az előző év hatodika, a Szőnyi Antikvárium, és komoly meglepetésként most először került vidéki antikvárium az országos vezetők közé: a debreceni Crystal Antikvárium és Könyvműhely pedig a harmadik helyen.

Melegelő, hogy az árverési alkalmak csökkenése ellenére, ha nem is sokkal, de emelkedett a bruttó bevétel. Míg 2018-ban 55 aukción rendeztek, ezek száma 2019-ben 51-re csökkent. A táblázatban szereplő antikváriumok 2019. január 18. évi forgalma 7312 tételből 145 603 300 forint bruttó bevételt hozott, 2019-ben pedig 17 árverésen 7481 tételből 147 696 600 forintot. Az egymillió forint feletti leltérek száma 2018-ban 27 volt,

Leo Belgicus, Belgium térképe
Amsterdam, 1617

rintot hozott, és egy telefonon licitáló birtokbába került. A könyvek között a második legnagyobb összeget Boyval Farkas–Boyal János Tentamen juvenitum studiosum in elementa mathematicae purae... című (Maros Váráshelyi, 1832) kötetért fizettek, az 15 millió forintért, szintén a Központi Antikváriumnak jutott. A Teletki és Tiszta család énekeskönyve 1730–33 című 2019. június 6-án 6,5 millió forintért cserélt gazdát. A továbbiakban egyetlen ki-

című (Budapest, 1931) köteté Radkovich Máriának szóló dedikációval (Visszad, 1935. szeptember elején) 1,3 millió forintot ment tovább.

A Látkep–metset-blokkok tetele közt soroltuk (Már Vázlatútyin, 1832) kötetért fizettek, az 15 millió forintért. Ez lett a kategória nyertese 7,10 millió forint – meglepetésre egy helyszíni licitáló vitte haza. A második helyen egy árverésen együtt még sereg szerepelt metset-sorozat végzett. Az 1825-ben Széchenyi István közreműködésével megalakult Első Lelkesítő Egyesület 1826-ban Pozsonyban – az éppen zajló országgyűlés idején – rendezte meg az első hazai lufttúrát. Az erdő kérészt, négy lapból álló metset-sorozat 3,2 millió forintért verték meg. A harmadik legértékesebb tétel Jules Dumont d'Urville Voyage de la corvette l'Astrolabe c. (Paris, 1833–34), 71 acélmetszetet tartalmazó kötet lett, mely 3 millió forintért egy telefonálónál a Studio árverésén.

Az oklevelek blokkja volt az egyetlen, ahol egymillió forint alatt is hozzá lehetett jutni ritkasághoz. Itt Mária Terézia saját kezű aláírásával ellátott, latin nyelvű oklevele (Bécs, 1771. VII. 10.) árát legutóbb: 1,5 millió forintot adták érte. Báthory Gábor erdélyi fejedelem szintén aláírt, latin nyelvű címeres levele (Gyulafehérvár, 1608. V. 10.) aláírt 800 ezer forintot ment tovább. II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem ugyancsak saját kezű aláírásával ellátott, magyar nyelvű levele Máramaros vármegyének (Eger, 1705. VI. 18.) az Ernst Lajos gyűjteményéből került kalapács alá, és 650 ezer forintért kelt el.

A Központi március 16-án tart az értékes alkalmak, kötetek aukciója. A Nova Descriptio Torpae Hungaricae (Róma, 1577 körül) volt az első nyomtatott Magyarország-térkép-megszerzésért 6,5 millió forintot kifizetett. Nem sokkal március 16-án az Atlas Novus Tabulae Geographicae... című (Augusta Vindelicorum, 1750 körül), 42 kézzel színezett térképet tartalmazó világtérkép, ezt 6,1 millió forintért vitték el. A Danubii Fluminis Pars Media... című (Augsburg, 1737) rézmetszeti térkép árát 1,6 millió forintot verték fel.

A Hontus és a Központi Antikvárium decemberi árveréseinek legnép-

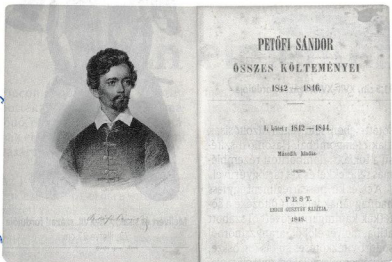
kesebb leltéseit az előző számban tett ígéretnak híven most ismertetjük. A Hontus erdélyi nem az üzletben, hanem a Festetics-palota Andrástérében tartotta 103. aukcióját. Itt került kalapács alá – két évvel belüli már harmadszor – a Klasszikus Arany Biblia két, feldrágáló berakással ellátott kötete, mely élt már 500 ezer forintost leltést is, de ezúttal 240 ezres indulás után 340 ezer forintért jutott hozzá egy gyönyörű példányhoz szerencsés vevője. Csizszenkirályi Vitos Mózes katolikus pap, néprajzi gyűjtő, helytörténész 10 fővé, az általa szerkesztett Csikméggyi Füzetek 1894 és 1902 között jelentek meg 34 alkalommal Csikszederén. A teljes sorozat 100 ezerrel 330 ezer forintot ért.

Melegelő leltéseink regisztráitól Csaplovics János Topographisch-statistisches Archiv des Königsreichs Ungern című (Wien, 1821) kötete, mely főleg a magyar földrajz és évszázadok történetét mutatja be, de külön fejezetben szól a kárpát börtöl és borkereskedelemről is. Valószínűleg az utóbbi rész miatt verték fel az árát 30 ezerrel 360 ezer forintra. A Rákáry R. Kálmán aki megemelte Európát című (Budapest, 1940), Hiltl és a fajelmélet dicsőítő kötetének megszerzését folytatott, 30 ezerrel 250 ezer forintig tartó licitversenyek azok számára lehettek meglepő, akik nem kísérték figyelemmel a hasonló munkák újabb leltés szarvánál. Az aukció rekordjátért Orbán Balázs kötetek között. A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi és népismeri szempontból című (Pécs, 1873) hatkötetes munkája a Brassó sz. kir. város leírása... című (Budapest, 1873) művele kiadására 300 ezerrel indult, és 700 ezer forintért ment tovább.

A Központi Antikvárium decemberi aukcióján meg is az újkori árverések eddigi leltérek rekordját is megdöntötte. Zichy Mihály Lebe. Vierzig Zeichnungen c. (Leipzig, 1911) erotikus albuma igazi ritkaság, az elmúlt ötven

évben mindössze háromszor került kalapács alá. A 40 tábla hellogravírt tartalmazó, 300 példányban megjelent kötet először 1985-ben szerepelt aukción két tábla hiányával, akkor 12 ezer forintot, most 200 ezerrel 380 ezer forintot adtak érte. Csokonai Vitéz Mihály Dorottya, vagys a dának! diadala a farsángon című (Nagyvárad és Várad, 1804) komikus eposz a szerző egyik valóban csak egybe felbukkanó példány. Itt az aukción példány utolsó leltést is másolatot pótolta, így egy szerencsés helyszíni licitáló 300 ezerrel már 400 ezer forintért hazavihette. Dombi Sámuel Bába mesterse... című (Pozsonyban, 1772) kötet az első önálló magyar bábaképező tankönyv. Ritkaságára jellemző, hogy az újkori árveréseken csak most került először aukcióra. Mindössze 60 ezerrel indult, és egy helyszíni licitálónak 340 ezer forintot is megért. A Régi Magyar Könyvtár blokkjában került terítékre Teleki Miklós az Evangéliomnak, melyeket vasárnapiok és egyéb inepceken esztendő altal, az anyaszentegyháznak olvasni és praedicationi szoktának... című (Nagy Sombathely, 1900) kétfélekötetes megjelent katolikus posztill-könyvére. Itt a szentek Ünnepeit írt prédikációkat tartalmazó harmadik kötet került a kalapácsra, mely leltéhi hiányát és a sérült lapok miatt 350 ezerrel „csak” 460 ezer forintot adták érte. Bolyai Farkas Az arithmetica eleje című (M.Vásárhelyi, 1830) munkája a szerző első nyomtatásban megjelent matematikai műve ritkaságá ellenére már induló árán, 500 ezer forintot hozhat leltettett jutni. Péterffy Antal Nemzeti dal című (Pest, 1848) versenkő rolap-kiadványból került egy példány Vassbányi Géza, a neves Petőfi-kutató gyűjteményébe, innen pedig az árverésre. Megszerzéséért 800 ezerrel 1,5 millió forintig kúrtok tételel. Teme... című (Pest, 1848) nemzeti dal... című (Hagenau, 1500) kötet a patrónai ritka magyar vonatkozó énsymvatvány. Kisse magas, 2,5 milliónál induló ára miatt ugyan nem nagyon kapkodtak érte, de végül 2,6 millió forintért egy helyszíni licitáló megis elvitte.

HORVÁTH DEZSŐ

Petőfi Sándor összes költeményei 1842-1846. I. kötet.
Pest, 1848

2019-ben ez 40-re emelkedett, melynek közül 35 kötetét a Központi, kettő a debreceni Crystalhoz, kettő a Studiohoz és egy a Hontus-hoz. Az 500 ezer forint feletti leltérek száma 2018-ban 56, 2019-ben 59 volt. A 200–400 ezer forint közötti leltéreké 2018-ban 112 darabot számláltunk, 2019-ben 118-at.

A leltései lista élen 2017-ben és 2018-ban egyaránt egy kézirat végzett, míg 2019-ben egy dedikált verseskötet lett az első, mely egyben megdöntötte az újkori árverések abszolút leltései rekordját is – ezt eddig a Központi 2016. decemberében aukciónál Thuróczy-kronika (Augsburg, 1488) tartotta 28 millió forintost leltéssel. Az újabb rekord ugyanakkor a Központihoz köthető a Petőfi Sándor összes költeményei 1842-1846 című (Pest, 1848) kötet Pákh Albertnek dedikált második kiadásá 25 millióról indulva 36 millió fo-

vételrel mindegyik rekord a Központi listáján szerepel.

A kéziratok közül Kiss Ernő honvéd altábornagy, ariá vértanú német nyelvű írása kelt el a legutóbb: a kalapács 22 millió forintnál kopant. A második-harmadik helyeken holverseny alakult ki: Radnóti Miklós két kézíratos verse – az Első elocge (1938. május 10.) aláírt piszkosata és a Tűztorony (1941. április 20.) aláírt kisorozata – egyaránt 10 millió forintért került új tulajdonoshoz.

A dedikált, első kiadású verseskötetek élen József Attila munkái végeztek. A Szépség költsége (Szeged, 1922) – versjón Gálamb Odónnak, a költő tanárának ajánló sorával, valamint József Attila cserébe bejegyzésével – 3,2 millió forintot is megért új gazdájának. A Kulvárosi é (Budapest, 1932) Schöpfung Aladárnak dedikált példány 1,5 millió forintért kelt el. Kosztolányi Dezső Kínai és japán versek

A vezető árverezőházak 2019-es eredményei

Árverező cég	Árverési ideje	Tételek száma	Összalkalásár	Összejtéti ár	Visszamardaró kiküldési ár	Bruttó forgalom
KÖZPONTI	május 31.	499	12 704 000	12 977 400	3 952 000	3 825 400
	június 7.	150	135 580 000	135 473 000	32 100 000	31 993 000
	november 29.	444	7 718 000	8 437 700	2 078 000	2 497 700
	december 6.	199	97 640 000	113 858 000	18 820 000	16 218 000
						54 534 100
SZŐNYI	május 2.	616	7 457 000	11 220 500	1 538 500	5 201 500
	május 18.	612	6 829 000	11 404 500	1 627 200	2 249 000
	november 23.	636	9 257 500	17 038 000	1 915 000	9 695 500
						22 145 000
CRYSTAL	június 1.	385	3 497 000	9 375 000	920 000	6 798 000
Debrecen	november 30.	400	14 467 000	24 807 000	1 797 000	12 137 000
						18 935 000
KRISZTINA	április 27.	560	8 030 700	13 103 700	1 014 300	6 087 300
	augusztus 9.	565	6 610 700	9 958 600	1 210 000	3 557 900
	november 30.	220	19 078 000	22 978 000	5 016 000	8 916 000
						18 561 200
HONTUS	április 12.	350	7 455 000	7 778 000	2 791 000	3 114 000
	szeptember 20.	354	12 978 000	15 765 000	4 172 000	6 969 000
	december 4.	506	20 125 000	20 452 800	7 959 000	8 286 800
						18 369 800
STUDIO	január 31.	386	9 847 000	13 196 500	1 874 000	5 223 500
	november 21.	599	13 760 000	20 760 000	2 928 000	9 928 000
						15 151 500

Az árak forintban értendők.

A táblázat a 2019-es topistára sorrendjéti követi.